Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 20250904134664

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 13 november 2025
Agendanummer	:
Onderwerp	: Begroting 2026-2029
Portefeuillehouder	: H.H.M. de Jongh

Voorstel

1. De beleidsbegroting 2026-2029 vast te stellen;
2. De financiële begroting 2026 vast te stellen en daarmee:
    a. Het overzicht van lasten en baten en de toelichting per programma;
    b. De uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente, inclusief de toelichting daarop;
    c. De onderbouwing van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2026 tot en met 2029;
3. Het bedrag van onvoorziene uitgaven voor de begroting 2026 vast te stellen op € 25.000;
4. De voor 2026 opgenomen investeringskredieten beschikbaar te stellen;
5. In te stemmen met de in paragraaf A “lokale heffingen” voorgestelde tariefwijzigingen bij de gemeentelijke belastingen en heffingen;
6. Het voordelige begrotingssaldo van 2026 vast te stellen op € 9.000 vooralsnog toe te voegen aan de Vrije Algemene reserve.

Samenvatting

Voor u ligt de begroting 2026 inclusief de Meerjarenramingen over 2027 tot en met 2029 van de gemeente Geertruidenberg.

Inleiding

Met de nodige maatregelen, bezuinigingen, ombuigingen en gebruik makend van de mogelijkheid om een deel van de Vrije Algemene Reserve te mogen inzetten als structureel dekkingsmiddel is het gelukt om voor 2026 en 2027 een structureel en reëel sluitende begroting aan te bieden. Voor de jaren 2028 en verder staan we nog wel voor een aanzienlijke financiële uitdaging. Voor de jaren na 2027 hebben wij nog geen concrete oplossingen, maar geven wel een aantal opties of mogelijkheden mee.
Naast de financiële uitdagingen zien we ook grote opgaven op ons afkomen. De deelname aan Powerport, de verbeteringen aan de A27 en Knooppunt Hooipolder, de dijkversterking Wilhelminakanaal, Amer en Dongen (WAD) en de ombuigingsopgave binnen het sociale domein zijn opgaven waar we de komende jaren fors op gaan inzetten.
We nemen u in deze begroting mee in de kansen die we pakken, de ambities die we realiseren en de maatregelen die hiervoor nodig zijn. Hoewel het een uitdaging blijft om de begrotingen voor de komende jaren sluitend te houden of te krijgen, blijven we onze ambities zoveel mogelijk nastreven.

Onzekerheid blijft

De financiële onzekerheid blijft. Voor de jaren 2026 en 2027 heeft de Voorjaarsnota van het Rijk ons op weg geholpen. In structurele zin is het echter niet de hele oplossing. Feitelijk is het ravijnjaar verschoven van 2026 naar 2028. Vanaf 2028 ontstaan tekorten die met name veroorzaakt worden doordat de Algemene Uitkering € 1,5 miljoen lager is en in 2029 zelfs € 1,9 miljoen lager.
Ingrijpen is noodzakelijk om voor de toekomst financieel in balans te zijn. Er is bewust gezocht naar oplossingen die inwoners zo min mogelijk raken. De gemeente blijft doen wat is beloofd maar wel op een andere efficiëntere manier. We willen dat onze gemeente een fijne plek blijft voor iedereen. Juist in deze uitdagende tijden blijven we bouwen aan wat echt belangrijk is. Dat vraagt om lef, creativiteit en samenwerking. Niet alles kan meer op de oude manier, maar met elkaar kunnen we wèl vooruit.

We moeten beseffen dat de begroting 2026-2029 gebaseerd is op de huidige kennis en van vele factoren afhankelijk is. Immers blijft de onzekerheid over ontwikkelingen die zich op globaal niveau afspelen en hun weerslag hebben op onze samenleving.
Evenals voorgaande jaren is het nog steeds onzeker of het Rijk nog stappen gaat zetten. De uitslag van de verkiezingen (oktober 2025) en de formatie van een nieuw kabinet zal bepalend zijn. Vooralsnog wordt het

begrotingsadvies van de VNG gevolgd. De VNG roept op om voor 2026 en 2027 de begroting sluitend te maken, maar de effecten van de kortingen en het "tering naar de nering zetten" transparant weer te geven.

Sociale omgeving
De gemeente moet de komende jaren veel veranderen in zorg, jeugd, welzijn en werk. Dat is nodig omdat regels veranderen, de kosten stijgen en we voorzieningen betaalbaar en klaar voor de toekomst willen houden. Daarom is het ook nodig dat mensen eerst zelf of met hun omgeving een oplossing zoeken voor problemen. Lukt dat niet, dan kunnen zij hulp vragen bij de huisarts, een maatschappelijk werker of organisaties. Pas als dat niet genoeg is, kan de gemeente helpen.

We willen dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien. Daarom werken we samen met partners aan het nieuwe Stevig Lokaal Team (SLT). Dit team helpt gezinnen bij vragen over opvoeden, geld, school of gezondheid. In 2026 bekijken we welke aanpak het beste werkt. Vanaf 2027 gebruiken we de goede ideeën bijna overal in jeugdzorg.

Voor inwoners die ondersteuning zoeken, komt er een nieuwe dagbesteding. Ook verbeteren we beschermd wonen, maatschappelijke opvang en verbouwen we de vrouwenopvang.

We investeren samen met scholen in goede gebouwen. Binnen een paar jaar komt er een nieuwe gymzaal bij de Hoge Waai. Ook werken we aan het Hart van de Wijk in Raamsdonksveer-Noord. Hier komen de scholen De Radonkel, De Ruif en De Schoof en het wordt een plek voor de hele buurt. Sport en gezondheid krijgen ook aandacht.

Extra middelen gaan naar jeugdbescherming, wijkplannen, wijkbijeenkomsten en vaste wijkregisseurs. Samen met de regio werken we aan jeugdzorg en ondersteuning naar werk. Zo bouwen we stap voor stap aan een gezonde, veilige en betrokken gemeente.

Samen met onze inwoners en ondernemers moeten we manieren vinden om de gemeenschap sterker te maken. Bijvoorbeeld door bestaande en nieuwe initiatieven in de buurt verder te ontwikkelen. De gemeente en haar partners kunnen dit niet alleen. Daarvoor is de hulp van inwoners hard nodig. We investeren dus ook in activatie van de inwoners zelf.

De komende jaren wordt veiligheid nóg belangrijker. We zetten ons daar extra voor in en werken samen met de politie, brandweer, zorgorganisaties en buurtteams.

Fysieke omgeving
Voor de opgave Powerport staat 2026 in het teken van duidelijkheid. Het college zet volop in op de leefbaarheid van en rond het Amergebied. Dat doen we zoveel mogelijk samen met inwoners en belanghebbenden.

Op het gebied van economie en toerisme ligt onze focus bij het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Steeds meer bedrijven kunnen niet verduurzamen en/of groeien vanwege netcongestie. Samen met ondernemers onderzoeken we of een energiehub realiseerbaar is. Met de inzet van parkmanagement willen we een collectief op de bedrijventerreinen realiseren en projecten ondersteunen die bijdragen aan een circulaire en duurzame economie.
Verder werken we in het Economisch Platform Geertruidenberg samen aan de economische opgaven met de ondernemerscollectieven VOG, KHN en ZLTO. Ook staan we Geertruidenberg Maritiem bij met het uitvoeren van het maritieme programma.

Rijksmonumenten de Watertoren en De Schattelijn worden omgevormd naar een hotel, het toeristische overnachtingsaanbod wordt hiermee flink uitgebreid. Om bezoekers te faciliteren realiseren we een toeristisch overstappunt als startpunt om onze mooie regio met de fiets of wandelend te verkennen. En we gaan het Halvezolenlijntje beter beleefbaar maken.

Onze ambitie voor voldoende en passende woonruimte blijft onverminderd hoog. We zetten ambtelijke capaciteit efficiënt in en vragen een realistische bijdrage van ontwikkelaars. We betrekken onze inwoners bij woningbouwprojecten.

Organisatie en dienstverlening
In 2025 is het organisatieplan waarin de visie op de organisatie, de sturing en inrichting van processen zijn beschreven uitgerold in de organisatie. In 2026 zullen we verder werken aan de implementatie van dit plan. De ontwikkeling van de organisatie, de politieke ambitie en de uitvoering van wettelijke taken vraagt om versterking van de formatie. We investeren op het gebied van o.a. sport, Wet open overheid, privacy,

contractmanagement en HR. Tegelijkertijd benutten we kansen voor meer efficiency, zodat middelen optimaal worden ingezet.
Ook in 2026 investeren we in het aantrekken van de juiste mensen. We investeren in onze medewerkers door opleidingen en trainingen. Het HR beleid is gericht op het aantrekken en behouden van medewerkers.

We blijven werken aan het verder verbeteren van onze dienstverlening. Onze website is voor inwoners en ondernemers het belangrijkste online dienstverleningskanaal. We willen graag dat het kanaal aansluit bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Hiervoor hebben we in 2025 de webvisie vernieuwd en starten we in 2026 met de implementatie van de nieuwe website.

Verder blijven we scherp kijken naar de kostenbeheersing in de gemeentelijke organisatie. We richten ons op een samenstel van maatregelen die zowel gaan over bestaande werkwijzen en processen als ondersteunende systemen.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect
De begroting 2026 - 2029 levert een bijdrage bij de strategische doelstellingen van de opgave Financiën en Organisatie. We ontsluiten de begroting 2026 - 2029 voor iedereen en op een eenvoudige manier en we streven naar inzicht in de voortgang van alle opgaven na.

Argumenten
1.1 Door het vaststellen van de begroting door de gemeenteraad wordt voldaan aan wet- en regelgeving.
De gemeenteraad dient jaarlijks voor 15 november zijn meerjarenbegroting vast te stellen en aan te bieden aan de Provincie ter goedkeuring. De begroting 2026-2029 sluit voor het begrotingsjaar 2026 met een positief structureel saldo en voldoet daarmee aan de voorwaarde dat het 1e of het laatste jaar van de meerjarenbegroting structureel sluitend moet zijn.

2.1 De financiële begroting 2026 vast te stellen.
Met het vaststellen van de begroting wordt ook het overzicht van baten en lasten per programma vastgesteld. Tevens wordt een toelichting gegeven op de financiële positie van de gemeente en wordt er een onderbouwing van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2026 tot en met 2029 gegeven.

3.1 Voor onvoorziene uitgaven is het bedrag van onvoorzien € 25.000 begroot.
In de begroting is € 25.000 gereserveerd voor de post onvoorzien..

4.1 De voor 2026 opgenomen investeringskredieten beschikbaar stellen.
Met het vaststellen van deze kredieten wordt voldaan aan de BBV wetgeving en aan de rechtmatigheid. De gemeenteraad stelt daarmee het financieel kader vast.

5.1 De tarieven van de gemeentelijke heffingen en belastingen worden jaarlijks vastgesteld.
Alle gemeentelijke heffingen, rechten en belastingen worden jaarlijks geactualiseerd. In paragraaf A van de begroting worden de tariefswijzigingen integraal toegelicht.

6.1 Begroting-saldo 2026 vaststellen en te egaliseren via de Vrije Algemene reserve
Het overschot van 2026 vast te stellen op € 9.000 toe te voegen aan de Vrije Algemene Reserve.

Kanttekeningen
1.1-6.1 Niet vaststellen van de begroting zorgt voor het niet kunnen uitvoeren van beleidsvoornemens
Het niet laten vaststellen van de begroting betekent dat de genoemde beleidsvoornemens 2026-2029 niet kunnen doorgaan en zal leiden tot onrechtmatige uitgaven.

Financiën
De meerjarenbegroting 2026 – 2029 is tegelijkertijd met de Najaarsnota 2025 opgesteld. De Najaarsnota 2025 bevat de mutaties van de Tussenrapportage 2025-2 (Turap 2025-2) waaronder de meicirculaire 2025. De structurele doorwerking van de mutaties in de Turap 2025-2 zijn opgenomen in de begroting 2026 – 2029.

In de begroting 2026 – 2029 zijn de gebruikelijke ontwikkelingen op het terrein van personeel, ontwikkeling kapitaallasten, mutaties in gemeentelijke belastingen en heffingen, autonome ontwikkelingen in het sociaal domein en overige administratieve en autonome mutaties opgenomen. Al deze financiële mutaties worden

gerekend tot bestaand beleid (autonome en/ of wettelijke ontwikkelingen). Tot slot vindt de vertaling van het gewijzigde of nieuwe beleid plaats die is gebaseerd op de kadernota en de nadien ontstane inzichten.

In de onderstaande tabel wordt op hoofdlijnen het financieel perspectief geschetst. Meer gedetailleerde informatie over de mutaties treft u in de programma's of paragrafen aan.

(bedragen x € 1.000)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begroting 2026 - 2029 na Turap 2025-1 inclusief tussentijdse raadsbesluiten	4.423 N	5.102 N	5.307 N	5.307 N
Beleidswijzigingen, Autonome ontwikkelingen en overige mutaties				
Ontwikkelingen personeel inclusief doorwerking CAO en inclusief bestuur	865 N	856 N	856 N	856 N
Ontwikkelingen kapitaallasten bestaande investeringen 2025	89 N	538 N	729 N	694 N
Ontwikkelingen kapitaallasten actualisatie investeringen 2026-2029	321 V	511 V	686 V	392 V
Algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2025	5.126 V	4.885 V	3.432 V	3.203 V
Ontwikkelingen jeugdzorg, Impulsen benodigd voor het realiseren van de opgave kostenbeheersing		1.104 N	560 N	6 V
Ontwikkelingen jeugdzorg, dekking uit Vrije Algemene Reserve		1.104 V	560 V	
Ontwikkelingen jeugdzorg (autonoom)	997 N	922 N	922 N	922 N
Verlenging opvang 't Hoge Veer t/m oktober 2028 (per saldo)	1.255 V	1.255 V	1.037 V	-
Verbonden partijen	94 V	98 V	152 V	152 V
Overige mutaties	1.102 N	569 N	546 N	647 N
Inzet Vrije Algemene Reserve als structurele dekking (10% regeling)		370 V		
Totaal	**680 N**	**868 N**	**3.052 N**	**4.673 N**
Uitwerking Kadernota per programma				
P1 - Duurzaamheid	83 V	108 V	78 V	78 V
P2 - Leefbaarheid	535 V	48 V	48 V	48 V
P3 - Mens en Zorg	51 N	522 V	1.140 V	1.152 V
P4 - Wonen	-	-	-	-
P5 - Economie en toerisme	112 V	127 V	127 V	127 V
P6 - Bestuur en dienstverlening	110 N	77 V	145 V	177 V
P7 - Financiën	120 V	10 N	10 N	63 V
Totaal uitwerking kadernota	**689 V**	**872 V**	**1.528 V**	**1.645 V**
Saldo meerjarenbegroting 2026-2029	9 V	4 V	1.524 N	3.028 N

Uit deze tabel kunt u opmaken dat de begroting 2026 en 2027 sluitend zijn en de jaren na 2027 een aanzienlijk tekort laten zien.

Op verzoek van de toezichthouder is voor de presentatie van het structurele begrotingssaldo aangesloten bij de tabel die de toezichthouder daarvoor heeft ontwikkeld. De uitwerking is onderstaand opgenomen.

Structureel begrotingssaldo	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten exclusief mutaties reserves	83.924 N	83.375 N	81.658 N	75.506 N
Baten exclusief mutaties reserves	83.737 V	81.781 V	79.427 V	72.501 V
Geraamd saldo van baten en lasten	**187 N**	**1.594 N**	**2.231 N**	**3.005N**
Toevoegingen reserves	1.274 N	1.484 N	734 N	815 N
Onttrekkingen reserves	1.470 V	3.082 V	1.440 V	792 V
Geraamd resultaat	**9 V**	**4 V**	**1.525 N**	**3.028 N**
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	9.240 N	9.028 N	7.284 N	899 N
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	9.249 V	9.032 V	7.929 V	388 V
Structureel begrotingssaldo	0 -	**0 -**	**2.170 N**	**2.517 N**

Wij stellen voor om de meerjarenbegroting vast te stellen met een positief saldo voor 2026 van € 9.000 en de saldo's voor 2027 tot en met 2029 vooralsnog voor kennisgeving aan te nemen.

Zoals we u in de inleiding hebben aangegeven is de begroting gebaseerd op de stand van zaken van het moment. We kunnen op de langere termijn nog niet goed inschatten wat de rendementen van bepaalde maatregelen zijn. We verwachten wel dat we de genoemde rendementen in de komende jaren kunnen behalen. De concrete maatregelen zijn verwerkt in de begroting 2026 – 2029. Voor 2028 en 2029 nemen we, zoals in de kadernota is aangegeven, een richtinggevende taakstelling op. In onderstaande tabel ziet u het effect op het begrotingssaldo, als we ook dit deel kunnen omzetten naar concrete maatregelen. Hoewel nog niet in cijfers te vertalen hopen en verwachten wij dat ook vanuit het Rijk nog handreikingen worden gedaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting 2026 - 2029	9 V	4 V	1.524 N	3.028 N
Kostendekkendheid leges (inclusief kabels en leidingen)			250 V	250 V
Interne kostenverrekeningen en toerekening van (personele) kosten)			400 V	400 V
Saldo begroting 2026-2029	**9 V**	**4 V**	**874 N**	**2.378 N**

Indien de gemeenteraad bij de behandeling van deze meerjarenbegroting per amendement besluit om een uitgave te doen die niet in de primitieve begroting is opgenomen dient de gemeenteraad, zoals afgesproken, ook aan te geven hoe in de dekking van die uitgave wordt voorzien.

Tot slot
Het blijft een uitdaging om de begroting voor de jaren na 2027 rond te krijgen. Niettemin blijven we optimistisch en vastberaden. We zijn ervan overtuigd dat we, door samen keuzes te maken en onze krachten te bundelen, door deze barre financiële tijden kunnen komen en een solide basis kunnen leggen voor een toekomstbestendige en veerkrachtige gemeente.

Communicatie
Door middel van de begroting 2026-2029 willen wij iedereen in onze gemeente kennis laten nemen van de (financiële) voornemens van het gemeentebestuur en de gemeenteraad. De digitale versie kunt u vinden via op https://geertruidenberg.begrotingsapp.nl/.

Inclusieve samenleving
Niet getoetst

Uitvoering
Verwerking in de begroting.

Bijlagen
1. Begroting 2026-2029

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris,	de burgemeester,
N. Bovenhorst	M. van Toorenburg

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

1. De beleidsbegroting 2026-2029 vast te stellen;
2. De financiële begroting 2026 vast te stellen en daarmee:
    a. Het overzicht van lasten en baten en de toelichting per programma;
    b. De uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente, inclusief de toelichting daarop;
    c. De onderbouwing van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2026 tot en met 2029;
3. Het bedrag van onvoorziene uitgaven voor de begroting 2026 vast te stellen op € 25.000;
4. De voor 2026 opgenomen investeringskredieten beschikbaar te stellen;
5. In te stemmen met de in paragraaf A “lokale heffingen” voorgestelde tariefwijzigingen bij de gemeentelijke belastingen en heffingen;
6. Het voordelige begrotingssaldo van 2026 vast te stellen op € 9.000 vooralsnog toe te voegen aan de Vrije Algemene reserve.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 13 november 2025,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

G. Brunsveld M. van Toorenburg